Ч. 156 (11.124). Львів, неділя 17. липня 1927. [illegible] Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Роковини.

Львів, 16. липня 1927.

Великою і одночасно трагічною подією був памятний перехід Української Галицької Армії за Збруч дня 16. липня 1919 р. З розпукою у серці, з затисненими від болю устами, мовчаливо, та всеж таки з піднесеними чолами лишали сини Землі Галицької свою ближчу батьківщину та вступали на широкі простори такоїж рідної землі української, на схід, щоби на ній реалізувати свої ідеали. Переходили Збруч, хоч і з болем, та в надії, що через Київ досягнуть скоріше волость галицьку. І йшли у бій, у бій за Українську Державу.

Не було тоді вже Збруча — кордону, що на двоє ділив національний організм український та всеж він будив у свідомости кожного сумний спомин недавно-минулого і навівав не менше сумний та може й півсвідомий сумнів-запит: чи не стане Збруч знов кордоном? Але це лиш пролітало, лиш мигало у півсвідомости, бо була віра, що до цього вже ніколи не дійде. І йшло все у бій, йшло реалізувати національні ідеали.

За горою була волость Галицька, але на схід від Збруча була сіль її, була стотисячна її сила, що горіла огнем її вікового страдального духа, що носила любов до своєї землі за кріваво викутих скрижалях душ, тих душ, які творили зі 100 тисячів один моноліт. Любов і віра в націю гнала їх до Київа. Шляхи і поля трупами криючи, рвалися все далі і далі і чимраз ближчими ідеалу були, — так їм тоді здавалося! Але він, цей ідеал, нагло почав від них віддалюватися. А життя з його незрозумілою льоґікою і невмолимими законами таки... зломило їх фізично, та не відібрало віри в те, за що кервавились. І довершувалася там над нами трагедія Землі Галицької... Чотирокутник смерти завершив її.

Великі та сумні, глибоко траґічні ті часи, часи гідні того, щоби стояли все живими перед нами, щоби відтворювали нам їхню передісторію та їхні наслідки і щоби нас вчили і ще раз вчили на будуче.

Думаймо над тим нашим, невиданим у історії ніякого народу історичним епізодом і черпаймо з нього, немов з джерела життя, потрібні соки та гартуймо в них нашу збірну волю.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яниїй. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвальє 7, Земельний Банк Гіпотечний. Книжечка ч. 1141.

На кооперативному фронті.

У справі віднови кредитової кооперації.

Справа віднови кредитової кооперації, що перед світовою війною добре у нас розвивалася і творила вже сильну підойму в економічнім розвою нашого народу, виступила в останньому часі на черговий порядок прилюдної дискусії.

Від 1920 р., коли Краєвий Комітет орґанізації кооператив підняв заходи до обнови наших кооператив, поставлено у нас на першому місци: *кооперативи господарсько-торговельні (консумційні)*. Цей перший повоєнний розмах приніс нам поважну числом сіть споживчих кооператив першого степеня, як також Повітові Союзи і орґанізацію Центросоюзу. А відбудову воєнними і повоєнними лихоліттями знищених *кредитових кооператив* переняв на себе „Краєвий Союз Кредитовий", що в 1925 р. перемінився в Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові. В цім ділі стрічав він спершу поважні перепони. Тут годиться піднести, що деякі давні і добрі кредитові кооперативи перемінено нерозважно на кооперативи господарсько-торговельні; декуди не стало давніх досвідніх діячів, а декуди і переважно захопила наших людей повоєнна зневіра, що має виправдувати всяку бездільність. Отся остання пошесть найдовше мучить наше господарство.

Натомісць в минулому році відозвався голос народу з долів, щоб чим скорше *відновлювати кредитові кооперативи*, бо господарське життя нашого народу під цей момент найбільше відчуває потребу кредитової кооперації, аби йому дати доступний і дешевий кредит.

З цього приводу у нас сьогодні йде жива дискусія про причини упадку передвоєнної кредитової кооперації, хоча всім нам відомі причини і наслідки воєнного й повоєнного лихоліття. Та з іншого боку підноситься питання про селянський кредит з духом Райфайзена, за чим малаб піти кооперативна політика до цілковитого виділення селянської кредитової кооперації від міщанської, станової і т. д.

З уваги на таке ставлення справи, треба нам приглянутися ближче цьому питанню.

Як приймемо початком орґанізації українських кооператив заснування Краєвого Союзу Кредитового у Львові в 1898 р., то по перших десятьох роках діяльности, в 1908 р., вийшов звідси *ось який біляно:* з кінцем 1908 р. було в Галичині *227* наших союзних кооператив з обмеженою відповідальністю, з того 168 кредитових та 59 торговельних і промислових, а українських спілок ощадности і позичок з необмеженою відповідальністю (Райфайзена) під патронатом Краєвого Виділу було *184*. Союзні стоваришення (кооперативи) з обмеженою відповідальністю повставали й розвивалися самостійно і постепенно при кредитовій помочі Краєвого Союзу Кредитового і нагляді (контролі) Краєвого Союзу Ревізійного у Львові, а патронацькі райфайзенки були відразу засилювані значним кредитом з краєвого фонду на низький процент — без огляду на стан власного маєтку спілки.

Боротьби між тими *обома типами* кооператив у нас не було і ми її не викликували, — але наше громадянство самочинно перехилювалося щораз то виразніше на бік самостійних кооператив *з обмеженою відповідальністю*, так, що райфайзенки засновувано тільки в тих громадах, де не було підготовлених основ, значить — не придбано значнішої квоти уділів ані вкладок до обороту. Але необмежена відповідальність не приєднувала до себе громадян, а навпаки — як тільки дотична спілка (кредитова кооператива) піднеслася, то радо переходила з під патронату до союзних стоваришень з обмеженою відповідальністю.

І сьогодні, як відновляються кредитові кооперативи або засновуються нові, то заінтересовані громадяни в першім ряді запитують Краєвий Союз Кредитовий, чи він прийме їх кооперативу в члени та дасть їм потрібні кредити, бо вони не хотілиб орґанізувати в себе райфайзенки, хоча їм обіцюють зараз дати кредити. Чомуж наш нарід станув на такім відповіднім становищі? Бо він є противником також само не свого Патронату, як і поруки одного за всіх, то є необмеженої відповідальности. І тут нічого не вдіємо, накликуючи духа Райфайзена, бо у нас сьогодні не ті часи, що були в Німеччині за часів Райфайзена.

А до того розважмо, яке значіння може мати в сучасних обставинах і на дальшу мету засновування кооператив з необможеною відповідальністю та уділювання негайного значнішого кредиту такій непідготовленій кооперативі, до котрої приступило кільканадцять членів з уділами разом на сто кількадесять золотих та *на одинокій підставі необмеженої відповідальности*. Мабуть тільки недобре, — бо вислідом такої роботи буває те, що члени основники розберуть позички між себе і в затишші будуть по такій операції відпочивати, чого наслідком приходить затрата випозиченого капіталу (кредиту) і замертвління дотичної спілки, ніби кооперативи; а як кредитуюча установа схоче відтак стягнути свої гроші, то мусітиме пустити на ліцитацію ґрунт і весь маєток членів кооперативи, як звязаних необмеженою відповідальністю. Отсі послідовности мусить передбачити начальна управа центральної установи, бо таке у нас уже нераз бувало.

На те громадянство, згл. наші орґанізації мають своє зрозуміння передовсім того, щоби кооперативи *не приносили втрати*, але пожиток своїм членам, а як рахунок показує, що буде втрата, то не треба засновувати кооперативи, бо тоді не поможе й необмежена відповідальність.

Тому думаю, що нині, коли поборюється ту пошесть, що називається зневірою та коли орґанізація кредитових кооператив поступає жвавіше вперед, не булоб доцільно саме тепер висувати питання типу кооперативи з необмеженою відповідальністю, замісць принятих у нас кооператив з обмеженою відповідальністю, як також пропаґувати відгребування середньовічного відділювання селянської кредитової кооперації від міщанської, міщанської від ремісничої, ремісничої від промислової, промислової від робітничої, робітничої від станової. Бож таке роз'єднування в нашім народі не може принести добрих вислідів для нікого, хіба для чужих.

Вкінці належить ствердити, що в біжучому році є вже значний *поступ в орґанізації наших кредитових кооператив*. Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" і Ревізійний Союз Українських Кооператив роблять у цій ділянці успішні заходи. На першім пляні поставлено *повітові, згл. окружні кредитові кооперативи* і таких кооператив відновлено понад 50, вони далі поширюють з дня на день свою діяльність. Повітові кредитові кооперативи є покликані стати патронатами місцевих (першого степеня) кредитових кооператив, так, що кредити з Центробанку уділяється через повітові кредитові кооперативи.

По думці так уложеного пляну засновуються у нас в краю нові кредитові кооперативи по громадах і відновлюються давні, передвоєнні кредитові кооперативи. А в господарсько-торговельних кооперативах отвираються кредитові відділи.

Та хоча не можемо легковажити собі значіння того, що досі зроблено в справі орґанізації, то всеж таки признати мусимо, що відчування потреби і *дійсне запотребування* свого кредиту між народом є без порівнання *більше, як ця діяльність, яку виказує наше провідне громадянство і як відгукується на заклики централі*. Тому наше громадянство зі всіх повітів і громад не може далі роздумувати і вишукувати, але повинно негайно приєднувати членів, стягати сейчас уділи і збирати вкладки до обороту та приступати до засновування кредитових кооператив по всіх наших повітах і громадах. А весь наш загал нехай складає масові ощадности до кредитової централі українських кооператив: Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові. Тоді власними силами і в „слушний час" воскресимо нашу кредитову кооперацію.

Д-р Кость Левицький

Рівноправність мов в УСРР

Закон про зрівнання мов усіх національностей у межах УСРР.

Дня 6. липня ц. р. приняла президія ВУЦВК-ту закон про забезпечення рівноправности мов усім національностям, що мешкають на Україні. Фактично не дає цей закон нічого нового в тій справі, бо все, про що він говорить, виконувалося у практиці від кількох літ. Названий закон тільки петрифікує дотеперішню практику комвлади у проводженні національної політики на території нинішньої УСРР. Крім того сама його поява кладе, а щонайменше повинна положити на будуче край усім дотеперішнім дотичним коментарям до обовязуючих інструкцій чи розпорядків, що виходили в тій справі від органів радянської влади та всяких відділів КП(б)У.

Приглянъмося ближче тому поповому законові. Насамперід каже він про *мову законів та урядових установ*. Отже усі декрети, постанови і розпорядження центральних державних та інших установ УСРР, а також усіх окружних виконавчих комітетів і міських рад будуть публікуватися рівнорядно українською та російською мовами. (Досі було то само. — Ред.). *Найважніші* урядові акти будуть на підставі цього закону оголошувати також мовами *національних меншостей*. Усі урядові обіжники, бюлетини, накази і звіти призначені для місцевих органів влади будуть публікувати з правила українською мовою з тим, що для обслугування національно-територіяльних одиниць, будуть їх видавати у відповідній скількости у перекладах на мові відповідних нац. меншостей УСРР. Тексти на державному гербі УСРР і на державних печатках будуть робити в українській мові з тим, що в національно-територіяльних одиницях можна побіч українського містити також текст мовою відповідної національної меншости. Всі народні комісаріяти як обєднані так і не обєднані, уряди уповноважених комісаріятів Радянського Союзу в УСРР, всі державні, промислові, торговельні та інші установи державного, місцевого і загальносоюзного значіння, мають користуватися печатками, штампами, вивісками, плякатами, оголошеннями і т. п. в українській мові. На територіях національно-автономних адміністративних одиниць допустимий і паралельний текст мовою відповідної меншости. Усі публичноправні акти зладжують на основі закону українською мовою, а на домагання інтересованих громадян також паралельно рідною мовою дотичного громадянина. Всякі етикети на виробах українського промислу друкують в українській мові, побіч якої допустимий також текст у іншій мові. У випадках, коли якийсь розпорядок чи відозва відноситься виключно до національної меншости якоїсь території, то можна ту відозву чи розпорядок публікувати виключно мовою дотичної меншости без українського тексту.

Мова внутрішнього діловодства і зносин між установами. Закон постановляє, що всі державні установи та організації місцевого і загально-союзного значіння на території УСРР, за винятком тих, що обслугують виключно потреби національних меншостей, ведуть усе внутрішнє діловодство як канцелярійне так і рахункове виключно українською мовою. Не відноситься це лише до установ і організацій інших радянських республик, що ведуть свою працю на території УСРР. Державні господарські установи і організації загально-союзного значіння і їх філії та заклади на території УСРР обовязані вести діловодство і рахівництво у зносинах з українським населенням та центральними і місцевими організаціями УСРР українською мовою. Державні установи, що обслугують виключно потреби поодиноких національних меншостей ведуть внутрішнє діловодство мовою відповідної національности, а комунікуються з іншими державними установами або тією ж мовою, або українською. Всі державні установи і підприємства, що одержують документи чи папері в незрозумілій мові якоїсь меншости, не мають права відмовлятися від розгляду тих справ по суті. В судових установах теж водеться діловодство по українськи. Для національних меншостей є окремі національні судові камери. У випадках, де сторони чи свідки не знають української мови, суд обовязаний мати перекладачів. Судові акти будуть виготовляти державною мовою і рідною мовою заінтересованого.

Рівноправність мов у школах. Закон постановляє, що українську мову і українознавство обовязково вчать по всіх школах і дитячих будинках національних меншостей, а російську мову по всіх школах і дитячих будинках і у всіх місцевостях навіть з неросійським населенням належить викладати як обовязковий предмет. Відноситься це і до всіх українських шкіл. У фабрично-заводських школах і на робітничих курсах має бути рідна мова учеників і мовою навчання школи чи курсу. У всіх професійних школах викладають усі предмети українською мовою за винятком шкіл для національних меншостей. Так само усі вищі школи на Україні, крім тих, що призначені для національних меншостей, ведуть всю свою наукову роботу українською мовою. Всі особи, що вступають до високих шкіл а не покінчили української школи мусять складати окремо іспит з української мови. Для кандидатів, що хочуть студіювати в вищих школах УСРР, а походять з інших республик встановляється окремі полекші у речинці зложення іспиту з укр. мови. Закон каже, що на будуче професорами українських вищих шкіл можуть бути тільки ті, що зможуть викладати по українськи. Аспіранти науково-дослідчих катедр мусять складати теж іспити з укр. мови, коли хочуть працювати науково в установах УСРР. Всі підручники та наукові матеріяли для ужитку високих шкіл мають друкуватися на будуче в українській мові. Всі учителі вищих шкіл, професори та наукові співробітники повинні що до мов нацменшостей задовольняти вимоги, які закон ставить до урядників державних установ.

Урядова мова є національно територіяльних адміністративних одиницях. Закон каже, що внутрішньою урядовою мовою автономних адміністративних одиниць є мова місцевої національної більшости, може вона також бути мовою офіціональних зносин з іншими урядовими установами побіч української. Національна меншість даної автономної території користується теж рідною мовою в урядових зносинах з органами дотичної адміністративної установи. Урядники державних установ у нац.-територіяльних одиницях мусять знати мову місцевої національної більшости і українську.

Українізація. Закон накладає обовязок на Всеукраїнську Центральну Комісію Українізації при Раді народніх комісарів кермувати українізацією згідно з цим законом. В округах практично проводить українізацію окружні комісії. Відповідальними за проведення українізації є керманичі установ. При всіх народніх комісаріятах обєднаних, автономних (або самостійних) і при урядах уповноважених Рад. Союзу в УСРР твориться окремі комісії для справ українізації. Вони обовязані організувати в порозумінні з місцевими комісіями курси української мови, гуртки українознавства і т. п. Комісії обовязані провірювати знання української мови у нових співробітників, що вступають до відповідних установ на службу і виробляти пляни цілковитої українізації своїх установ. Приймати до державних установ людей, що не знають української мови, а також мови національної більшости, коли мова про національно-територіяльні автономні одиниці, не можна. Особи, що хочуть вступити на службу до державних установ, а не мають посвідок про знання української мови та інших потрібних, можуть діставати такі посвідки від комісій, що творяться при установах народнього комісаряту освіти, коли підладуться іспитові в тих комісіях.

За нарушення закону потягає прокуратура до карної відповідальности. Всіх тих, що будучи на службі ще не зложили іспиту з української мови і відносяться негативно до українізації, звільняється зі служби адміністративним порядком без видачі т. зв. відходного і без попередження. Зможуть вони старатися за службу тоді, коли зложать іспит з української мови.

Ось і цілий закон. Вирішує він цю незвичайно складну проблему, як бачимо, ясно і треба ствердити, безсторонно та справедливо.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

К. АНИЩЕНКО. 7

МИРОНОСИЦІ.

(Продовження.)

Дід мовчить. Пан — далі:

— Чого хочеш перед смертю, того й проси. Вволю твою волю. Такий милостивий закон царя нашого пресвітлого.

— Коли вже така ваша ласка, то під тією вербою, де мене повісять, я викопаю криницю: кати випють води — подякують, і свої люди згадають... Бо і в нас є свій закон дідівський, запорізький.

— А щож то за закон? — глузливо питає москаль.

— А такий закон, — одказує дід гостро — послужити людям... всякої віри та роду.

Погордливо поглянув московський пан на діда.

— Ну, ти мене не перехитруєш... Покіль-що — копай криницю...

Копає дід криницю — на вербу поглядає. Розлога кучерява вербичка — такі все підходящі сучки: закидай шворку... Ну, та нічого не вдієш: на ногах колода, на шиї — мотузка, а за мотузку держить москаль з шаблюкою.

Викопав, жде смерти... Ведуть діда на розправу, але не в яр, а до управи.

А в управі, перед московським паном, стоїть на допиті... Може вгадаєте хто? Та русачівська Харитина: вона за дідом побивалась, через кордон хотіла перейти — москалям в лабети попала.

Пан запитує діда:

— Знаєш цю дівчину?

— Знаю; дядькова Кондратова дочка, пана Модзалевського кріпачка.

— Ну, а ти його знаєш? — питають Харитину.

Заплакали тут і дід і Харитина.

Москалі дивуються з черкасів. Радяться... Підпанок радить панові.

— Бери, воєводо, черкаску собі, з такої красуні ти розведеш у Костромі чудову породу... Хлопця пожалуй* мені.

Дід, чуючи нараду, сказав:

— Харитина, справді кріпачка, а я-ж вільний козак, до Київської лаври приписано. Та вже змилуйтесь над нами, і ми-ж люди хрещені.

— Правда, — каже воєвода, — з манастирем нам не тягатись. Так от що: дівчину, як полонянку, виряжай у Москву, а хлопцеві — сотню нагайських батогів, щоб прохолов од любови, й ще дві сотні, щоб знав, що він не козак, а смердюк царя найсвітлішого.

Що сталося з тією Харитиною, не довелось чути. А дід до самої смерти розказував, як він викопав цю криницю. І згадуючи, завше лапався за штани.

— Ой, Василю, з вами гріха наберешся...

— А де-ж верба поділася? — спитала Санька.

— Китайці зрубали. Скільки це? там год з пять-шість. Тут їхній табір стояв. Кашу варили. Та й куліш той не вдався — бо їх ото наперли в Дніпро. А верба, як бачите, корчем про себе нагадує.

Микита-француз просunувся — підвів голову.

— Які-то китайці? звідкіль вони тут взялись?

— Ге! Ти-ж був у Хранції, чомуж китайцям не побувати у Переправці? Дурна голова завше чужу справу робить. Прийдеш додому — розпитайся. А тепер ставай та лізь в криницю. Побудь на толоці.

Микита подивився на свою Рябу: припята на мочарці конячка вихитувала головою — відганяла ґедзів та хвиськала хвостом на мух. Микита скинув жупанину, закачав колоші. Перекинув ногу через цямрину.

— Це для мене новина: китайці... Подержте руку!...

— Яка там у чортового батька новина! Я тобі скажу, що мій Сидор і за поводира був у тих китайців. Покіль ти у хранцузів сидів у нас, брате, чимало новин перейшло. І все, братуха, на мужицькій спині окошилося. Ти от-що: скажи нам, чи є у хранцуза такий звичай, як у нас: толока?

Микита вже був на дні криниці. Баба Вівдя сказала:

— Гарний звичай... такий хороший... та переводяться дідівські заповіти. Чи хату кому ставить, чи обжинки, чи лиха година кого спіткала — зійшлась громада, само діло робиться... Та й весело-ж бувало на тих толоках... З щирим серцем і ясним оком люди працюють. А вже що-то сміху!

Санька прочистила рівчак і загатила ставок. Почорніле обличчя молодиці було блідо-жовте, мов-би світилося внутрішнім світлом. Поклала Санька заступ на корч, сказала до діда Василя.

— Мені ваш дід стоїть в очах — на смерть іде, а про людське добро думає.

— Того-то, дочко, і легше в світі жити: десь-то правда блукає по миру хрещеному. Посидь, дочко, від у тебе соячниковий. Та й ви, бабо, спочиньте: кінець справі. Одкомісарував я за Ониську. Мусья! — нагнувся дід до Микити, — гарненько слизоту пообскрібай!

Вилили останній мул. Микита виліз з криниці.

— Ви питаєте, чи є у хранцуза такий звичай?

Микита почав щось пригадувати. Гостре дідове око насмішкувато поглядало на латані французові штани. Жінки чекали. Микита хакнув:

— Є!

— А-ну?

— Комуна!... Це все одно, що наша толока. Тільки люди наші не можуть цього збагнути.

— А у Франції як-же?

— Там буржуї, а то комуна.

— Ну-да! Нема ласки, як в Параски! охо-хо — то-то ти вискочив з хранцузького раю і світиш коліньми на Україні. Підем, люди добрі.

— Постривайте. Я вам розкажу.

— Не турбуйся, про це ми вже чули. Приходь-но в раду та Олексі Таманському розкажеш, як робиться тая комуна.

Дід Василь скинув на плечі заступа, підійшов до зруба, заглянув в криницю... Встали й Вівдя з Санькою. Дід суворо нахмурив брови і проказав урочисто:

— Пий, людина, пий, скотина і пташина. І ти райдуга небесна, бери воду з нашої криниці. Амінь.

— Перехрестились і мовчки подались із яру.

(Далі буде).

* Подаруй. Авт.

Робітнича Олімпіяда в Празі.

Прага, . липень.

В днях 3—6 ц. м. відбулася в Празі II. робітн. Олімпіяда (Перша була в 1921 р.). Зїхалася величезна маса чехосл. робітництва і богато чужинців. Були представники 16 держав (18 народностей). Богато чехів приїхало з Америки, головно чеських робітничих Соколів. В офіціяльних комунікатах і афішах було голошено, що „Луги" з Галичини візьмуть участь. Олімпіяда була улаштована на доказ організованости, сили і поступу чехосл. робітництва, що належить до соціяльно-демократичної партії, але своїм зовнішнім виглядом прибрала вона характер державного свята. Хоча чехослов. соціяльні демократи підчеркують на кожнім кроці свою інтернаціональну солідарність і змагання за свободу всіх поневолених народів, то таки видно, що хиляться на бік „сильніщих цього світа". Вже не згадую про те, як витали представників маленьких кількаміліонових державних народів, а як „Українську Січ", що одинока заступала сорок міліоновий народ, та мушу замітити, що не вважаючи на численні оголошення про участь українців, українського прапору ніде не вивісили. А весь стадіон і всі вулиці були прикрашені чехослов. державними, національними прапорами і прапорами інших держав.

Чотири дні відбувалися до полудня пробні вправи, а пополудне властиві вправи на стадіоні, де тамтого року йшов сокільський здвиг. Стадіон був зменшений і перемінений, всеж таки міг помістити понад сто тисяч глядачів й біля 7000 вправляючих. Виступали чехи: чоловіки, жінки, дівчата і хлопці, поодинокі чеські округи, а також інші народности зокрема. Але лише ті, що мали певне мінімальне число вправляючих. Інші, що не мали того мінімального числа, вправляли на вечірці (академії) 5. ц. м. в одній з найбільших пражських саль на Славянськім Острові. На цій академії вправляв також відділ українських січовиків, що свою точку виконав майже найкраще. Шкода, що не було стільки січовиків, щоби могли виступати на стадіоні. Та шож, коли сама „Січ" нас заступала. „Луги" не приїхали. (Тамтого року, коли українські Соколи з Галичини не взяли участи в сокільськім здвизі, то проф. Шелухин написав у часописі „Дзвін", що українські Соколи з Галичини через те не приїхали на здвиг, що вони католики. Цікаво булоб почути, чи він і тепер найде якусь штучну причину).

Останнього дня до полудня йшов маніфестаційний похід Прагою. На переді гості, а пізніше чехословацькі робітничі руханкові товариства. Похід тривав майже дві години, а учасники були дуже ріжнорідно одягнені. Починаючи правильними одностроями робіт. гімнаст. товариств, а кінчаючи купелевими костюмами (кілька німецьких і мадярських клюбів плавців чоловіки та жінки йшли в купальних одягах). Майже кожна група несла свій прапор, а деякі і кількадесять разом. Але всі прапори чисто червоні і це сильно вражало. Майже цілий ліс червоних прапорів, а довкола на домах і вуличних стовпах цілі стіни державних і національних прапорів. Стадіон був оздоблений майже виключно державними і національними прапорами. Майже перед кожною народністю несли напис в її мові через цілу ширину вулиці: „Праця і Правда". В українській групі, що несла червоний прапор з синьо-жовтими стяжками здається одинока, що мала національні барви і маленьку таблицю з написом „Українська Січ" йшло около 80 осіб. В перших рядах йшло чотири дівчини в білих січових одностроях з топірцями, кілька звірок у січових шапках, а решта в цивільних одягах. По обох боках вулиць, куди йшов похід, стояла незчисленна маса людий, а також усі вікна були забиті. Та не можна порівнювати настрою свята до ювилорічного сокільського здвигу. До цього мабуть у великій мірі причинилося не лише те, що олімпіяду організувала одна політична партія, але також і те, що в ній брали участь народи, з якими чехи цілі віки змагалися за своє істнування. Та всеж таки витали їх у мурах своєї столиці дуже чемно, не забуваючи при цьому своєї національної гордости.

На загал II. Робітнича Олімпіяда в Празі була величавою маніфестацією сили і організованости чехослов. робітництва, яке за останніх шість літ зробило величезний поступ.

В. Т.

Революція в Австрії.

Кріваві сутички на улицях міста. — Палата справедливости в огні. — Здемольовані редакції ґазет. — Барикади. — Жертви.

Відень, 15. липня 1927.

З приводу вчорашнього вердикту судів присяглих, яким увільнено трьох членів організації **„Frontkämpfer"** за стріляння до соціялістів, прийшло нині передполуднем до бурливих робітничих демонстрацій. Міські робітники розпочали демонстраційний страйк, демонструючи перед будинком університету, парляменту і палати справедливости. Прийшло до сутичок між демонстрантами і поліцією, яка вжила пальної зброї. Як по стороні поліції, так і по стороні демонстрантів є богато ранених.

Часть демонстрантів влерлася до палати справедливости, звідки викинено всі судові акти на вглицю і спалено. На вул. Ліхтенфельдгассе демонстранти здобули поліційну стражницю, звідки викинули всіх поліцаїв. Інша часть демонстрантів пробувала влертися до парляменту. Велика товпа влерлася до редакції христ. суспільної газети „Вінер Нахріхтен", яку здемольовано. В парляменті улаштовано ратункове поготівля для ранених. Демонстрації ведуться далі.

Год. 1.45. Демонстранти пробували обсадити рампу парляменту і стали будувати барикади, аби перешкодити атакам кінної поліції. По довгих сутичках поліція дала сальву на алярм, на що товпа відповіла стрілами. Вбитих досі, на щастя, нема. Здержано трамвайний рух. Радикальні елементи пруть до ґенерального страйку.

Год. 2.15. Поліцію узброєно в кріси, тому товпа стала втікати на сам їх вид. Ранених досі около 100 осіб, у тому числі дуже богато поліціянтів. В 4. год. попол. палата справедливости стоїть в огні, бо демонстранти облили її нафтою і підпалили. Товпа не допускала до ратункової акції. Здемольовано до тла редакцію христ. суосп. щоденника „Райхспост". Її будинок теж в огні. По вулицях в сусідстві парляменту в VIII-ім окрузі чути безнастанні стріли. Демонстранти стріляють до поліціянтів і до їх коней. Пополудневі ґазети не вийшли. Відділи республиканського „Шуцбунд-у" стягаються з усіх усюдів під ратуш, де має відбутися віче.

Безпосереднє получення з Віднем перерване. Одначе по вістям з Праги й Будапешту кріваві демонстрації на улицях Відня тревають далі. Поїзди відходять без пасажирів, бо товпа не пускає людей до зал. двірців. Вийшла відозва президента поліції, в якій він закликає населення до спокою.

Останні вісти.

Великі демонстрації перед італійським посольством. Товпа кричала: „Геть з Мусолінім! Геть з фашизмом!" Бої між товпою і поліцією не припинилися. Говорять про 40 убитих і 200 ранених. Всі редакції правих і націоналістичних органів здемольовані. *Проклямовано ґенеральний страйк.*

За скликання сойму.

Варшава, 15. липня 1927.

Сьогодні клюб послів і сенаторів ППС. зложив у соймовій канцелярії письмо до президента держави з домаганням скликати негайно надзвичайну парляментарну сесію. Незалежно від цього письма подібне домагання висунув ЗЛН. Інші партії бажали би скликання сесії аж з початком вересня.

Надіслане.

За надіслане Редакція не відповідає.

На українську культурну станицю.

На Народній Дім у Холмі

зложили далі: 10) *Дир. Волод. Кузьмович* (Дрогобич) — 5 зол. і кличе: д-ра Трояна Корнила (Ходорів), д-ра Ярослава Селезінку (Радехів), проф. Мих. Григорійчука (Дрогобич); 11) *Радн. М. Панфафанович* — 5 зол. і кличе: Антона Черневецького, д-ра М. Заяця, К. Пелехатого і І. Калиновича — всіх у Львові; 12) *Василь Гресяк* — 5 зол. і кличе: Івана Кузьмича, Івана Гличака і Он. Пащака — всіх у Львові; 13) *Дир. Саевич Омелян* — 5 зол. і кличе: д-ра Бережницького Івана, д-ра Костя Левицького і дир. Мирона Гаврисевича; 14) *Кубіцький Володимир* — 5 зол. і кличе: Адріяна Гошовського, Петра Кота і Хомяка Дмитра — всіх у Львові; 15) *Хомяк Дмитро* — 5 зол. і кличе: о. Тимкова (Баличі), о. Каштанюка Антона (Львів) і Івана Павлика (Львів); 16) *Володимир Целевич* — 5 зол. і кличе: д-ра Романа Слюзара (Микулинці), д-ра Степана Біляка (Городок) і Івана Ліщинського (Львів); 17) *Д-р Іван Раковський* — 5 зол. і кличе: о. Мих. Раковського (Жидачів), о. Иосифа Раковського (Хриплин) і п-ню Марію з Раковських Лопушинську (Чагрів).

* * *

Всіх жертводавців просимо слати грошеві датки на адресу Адміністрації „Діла" Львів, Ринок ч. 10. II. пов. та викликати дальших жертводавців.

Виборчі висліди.

ТИСЬМЕНИЦЯ.

Завдяки зорганізованости й безоглядній солідарности здобули українці при громадських виборах в Тисьмениці, що відбулися в днях 11., 12. і 13. липня 1927 р., ціле четверте і третє коло, себто 24 мандати. Жиди дістали в другому колі 12, а в першому два мандати, поляки в першому 10 мандатів. Спроба поляків розбити українців у четвертому й третьому колі закінчилася цілковитим фіяском. Поставлена ними окрема ліста, на котрій уміщено в четвертім двох, а в третім трьох українців, а зрештою поляків і жидів — провалилася. Українці не далися впровадити в блуд і своєю єдністю й карністю дали гідну відправу непрошеним опікунам. Слід надіятися, що й у майбутнім українське громадянство піде солідарно, щоб здобути в громаді належні собі права.

ЛЬВІВЩИНА.

В Дмитровичах, пов. Львів, вибори відбулися 26., 27. і 28. червня. На 24 радних вибрано 23 українців і 1 жида. Поляки внесли проти виборів протест. Участь у голосуванні брало 85 [illegible]

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

В 151 числі „Діла" з 10. 7. поміщено вислід громадських виборів у Тернопільщині. В тій рубриці мильно подано, що в **Сущині** увійшло до ради 12 поляків і 12 українців, бо в дійсности до ради увійшло в І. колі 6 поляків, а в трьох інших колах 17 українців і 1 латинник. Війта й заступника вибрано українців. Поляки зробили протест проти вибору війта, бо домагаються заступника поляка.

ЗОЛОЧІВ.

Місто Золочів має 60 прц. жидівського населення, решта розділюється меньше-більше по половині між поляків і українців. Одначе поляки мають при громадських виборах запевнений вибір 12 радних з І. кола, в якім голосує переважна часть урядовців. На підставі заключеного компромісу жиди одержали при виборах 24 радних, поляки 15, українці 9. З українців вибрані: д-р Ярослав Олесницький, дир. І. Антоняк, радник Е. Карачевський, проф. Л. Редкевич та міщани Василь Мизьо, Петро Савчук, Петро Шипула, Василь Яблонський і представник українських робітників і слуг М. Ковальчук. Згадати треба про кирнину роботу сельробів зпід стягу ославленого Калиновича, що получилися з жидівськими комуністами (проти сіоністів) і хоч акція їх була зовсім безвиглядна — старалися всякою можливою агітацією баламутити нарід. Як одначе міщани та робітники осудили їх роботу, свідчить найкраще факт, що не зважаючи на неперебираючу в засобах агітацію, здобули в четвертім колі около 2 прц., а в III. колі заледви 5 прц. усіх українських голосів.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

В місті *Теребовля* відбулись вибори від 4. до 11. липня 1927. Побідила бльокова ліста. Вибрано 15 українців (в тім 3 інтелігентів: о. Мохнацький, д-р Гарматій, проф. Чайківський і 12 міщан), 15 жидів і 18 поляків.

У повіті вибори відбулися в 3 громадах, в усіх інших селах зачинаються від 21. липня. Жнива вже зачалися на добре і такий пізний речинець виборів є дуже невигідний для нашого селянства. В *Кобиловолоках* побідила в 4. колах українська ліста. Перед виборами наші виборці давали горстці поляків добровільно 12 мандатів, одначе вони хотіли 20. Це обурило наших виборців і вийшов вислід, поданий вгорі. До великого виборчого шахрайства прийшло в чисто українському селі *Ласківцях*. Коли в III. і в IV. колі перейшла наша ліста величезною перевагою, то в II. колі виборча комісія, зложена з наказного війта поляка, 2 поляків, 1 жида і 1 хруня, підкинула 52 голоси з хрунівсько-польської лісти, а таку саму скількість голосів забрала з української лісти. Все те діялося в присутности комісаря старооства Ґарґаша, який був делегований старостом до переведення виборів! Коли проголошено побіду хрунівсько-польської лісти, це очевидне шахрайство так схвилювало наших виборців, що тільки завдяки розвазі деяких свідомих громадян виборці не кинулися на виборчу комісію і відійшли до читальні. Шість депутатів вислано негайно до староства. По 3 годинах та сама виборча комісія, маючи нечисту совість і передбачуючи наслідки свого шахрайства, заявила, що картки знайшлися і то саме 52 нашої лісти, які нібито були пропали перед кількома годинами. Підкинені картки з польсько-хрунівської лісти уневажнено. В II. колі українці вийшли отже також побідно. В I. колі українці участи не брали, схвильовані тим шахрайством і не маючи довіря до тої комісії. На другий день староство усунуло наказного війта, одначе дотепер ще не уневажнило виборів у I. колі, хоча з доходжень могло переконатися про спосіб урядування тої комісії під проводом свого делегата...

КАМІНЕЧЧИНА.

Вислід виборів представляється так: *Камінка Струм.*: IV. коло 3 українців, 4 жидів, 5 поляків, III. коло 8 українців, 1 жид, 3 поляків, II. коло 1 українець, 10 жидів, 1 поляк, I. коло 12 поляків. Українці здобули отже 12 мандатів (2 інтелігентів і 10 міщан). Желехів Великий: українців 16, поляків 16. Желехів Малий: українців 2, поляків 8, жидів 2. Лани Польські: українців 6, поляків 18. Лодина Нова: українців 9, поляків 7. Нагірці Малі: українців 13, поляків 3. Горпин: українців 8, поляків 24. Тадані: українців 12, поляків 12. Соколе: українців 18, поляків 6. Незнанів: українців 19, поляків 5. Деревляни: українців 12, поляків 12. Ямне: українців 4, поляків 10, жидів 2. Стриганка: українців 15, поляків 1. Язениця: українців 14, поляків 2. Сілець Бен.: українців 21, поляків 18, жидів 1. Неслухів: українців 23, поляків 1. Полоничка: українців 22, поляків 2.

ТІШАНІВ.

В *Тішанові*, пов. Любачів, вибрано з IV. кола 12 жидів, з III. 12 поляків, з II. 12 жидів, з I. 12 поляків.

СКАЛА н. ЗБР.

В IV. колі перейшли самі жиди, в III. самі українці, в II. самі жиди, в I. поляки. При виборах у Скалі практикованого по інших містах бльоку не було.

ОЗЕРЯНИ-ПИЛАТКІВЦІ.

Перейшла ліста бльоку. Вибрано 13 українців, 20 жидів, 7 поляків.

ТУСТАНОВИЧІ.

В II. колі вибрано 6 поляків, 4 жидів 2 українців, у I. колі 8 поляків, 2 українців і 2 жидів.

Виборчий рух.

МОСТИЩИНА.

Повітова організація в Мостиськах, хоча здекомплетована, розпочала в повіті давно організаційну роботу. Дня 29. травня 1927 скликано віче в *Баличах*, на яке зійшлося ціле село. Справу виборів реферували д-р Кульчицький і Ст. Байдала. Опісля на день 6. червня 1927 скликано до *Мостиск* усіх громадських організаторів та інтелігенцію в ціли обговорення виборчих справ та вибору нової повітової організації. Делегат УНДО. зі Львова п. Ерстенюк обговорив політичну ситуацію, д-р Кульчицький пояснив виборчу ординацію. Опісля вибрано повітову організацію з 10 членів, на чолі якої поставлено д-ра Льва Кульчицького. Ст. Байдала вибраний ґенеральним секретарем організації. Дня 12. червня 1927 повітова організація скликала віче під голим небом в *Ляшках Гостинцевих*. На тім вічу виявилося, що наказний війт не вписав до виборчих ліст ані одної жінки. Жінки зробили великий крик, так, що наказний війт змушений був лісту відповідно доповнити. Дня 19. червня скликано віче до *Гусакова*. Віче відбулося в ринку під голим небом при участи громадян з Гусакова, Мочерад, Бочвич, Радохонець, Гориславич і Золоткович. Дня 27. червня скликано віче під голим небом в *Радиничах* при участи громадян з Радинич, Чижевич, Підлісок і Вишенки. Всюди реферували д-р Кульчицький і Ст. Байдала. Крім цього п. Стефан Байдала урядив ряд довірочних зборів, а саме в *Ганковичах*, *Золотковичах*, *Буковичах*, *Радиничах* (вдруге) і в *Заваді*. Канцелярія нашої організації виготовила цілу низку рекламацій та відкликів до староства.

В більшости громад вибори вже переведені. В українських громадах випали вони на загал цілком добре. *Мішані* громади, як *Золотковичі*, *Тамановичі*, *Мишлятичі*, *Гусаків* вибори програли з причини великих надужить наказних війтів та писарів і взагалі наших противників. *Мишлятичі* прим. перепали одним голосом. *Гусаків* перепав з власної вини, бо не зорганізувався. Наше молодше покоління в Гусакові забогато говорить та кричить, а прийде до реальної роботи — то нічого не вміє. Ще виборів не переведено, а вже гризота за війтом. З того скористали жиди й горстка поляків і вони вийшли побідно. Слід запримітити, що всі жиди в Гусакові лавою стали проти українців. У *Мишлятичах* поляки купили один голос за 1 зол. Вмішана в цю справу є місцева учителька полька Палацька. Проти виборів у *Мишлятичах* внесено про-

рест, а п. Палиньку за відкупство віддано до прокураторії. В *Золотковичах* при виборах ділися великі надужиття, яких дотепер не бувало. Про них напишемо окремо.

Всякі інтервенції у повітових властей на надужиття наказних війтів та писарів не мали, на жаль успіху, Про це теж окремо.

НОВИНКИ.

— **Над домовинами полк. Дм. Вітовського й Чучмана у Берліні.** Заходом „Комітету для вшанування памяти бл. п. полк. Дм. Вітовського", „Союза Українських Старшин у Німеччині" й „Української Громади" у Берліні відправив місцевий український парох о. Мих. Кіндій в перший день Зелених Свят панахиду по погибших борцях за волю України над домовинами бл. п. полк. Дм. Вітовського й четаря Чучмана на цвинтарі „Гедвігсфрідгоф". Після відправи й проповіди о. Кіндія промовляв від згаданих товариств полк. Е. Коновалець і від „Закорд. Центру" д-р Е. Перфецький. Поминальне свято, на яке, не зважаючи на дуже погану погоду, зійшлося богато місцевих українців, закінчилося відспіванням національного гимну й „Журавлів".

— **Наші нові технольоги.** З членів Української Академічної Громади технольогів-хеміків у Празі, в шк. році 1926-27 вийшли інженірами: Геврик Іван, Гавалко Едвард, Гижа Теодозій, Зінченко Микола, Кераїм Федь, Кулай Олекса, Лаврнців Юліян, Мазуркевич Іван, Мацевич Володимир, Песьоровський Омелян, Сироватко Олександер, Филипчак Ігор. З тих шістьох товаришів зложили II. державний іспит з відзначенням з органічної або неорганічної технольогії. Крім цього у Празі на хеміяно-технольогічній інженірії студіюе ще по цей час 29 студентів, а з того 22 абсольвентів, а 7 студентів.

— **Виставка образів З. Подушка в Лодзі.** Наш малар Зиновій Подушко, що постійно проживає в Лодзі, уладив там збірну виставку своїх малюнків. Образи Подушка прихильно приняла місцева публика й преса. Лодзький нім. часопис „Фрає Прессе" містить з приводу виставки портрет Подушка й репродукцію одного образу.

— **Що дивніше?** „Слово Польське", яке поза кожним рядком оголошення в українській пресі вміє занюхати якусь небезпеку, робить натяки на... дивні приватні українські школи, в яких влада дозволяє — не повірите що! — на навчання українських танців поза школою. Привід до цього зачудовання дала обява, що Народня Лічниця при співучасти „Рідної Школи" на Левандівці та Богданівці організують „балет українських танців". Хто ходить іноколи на площу „Таргуф Сходніх" може почути, як там орхестр польської військової музики шкварить наші національні пісні. Ми моглиб також сказати, що дивною.. є ще польська музика, а прецінь не дивуємось.

— **Ще в справі памяткової таблиці Куліша у Відні.** Від представників українських товариств у Відні одержали ми велике письмо, в якому зазначується, що таблиця в честь Куліша, здвигнена заходом студ. т-ва „Січ", є з гарного мармору і робить навіть у Відні краще враження, ніж деякі пропамятні таблиці тут, присвячені німецьким діячам. Прикра граматична похибка в тексті, а саме злишна буква „г" у слові „ім Яре", вже справлена і то коштом самої фірми, якій віддано було виготовлення таблиці і яка додатково перепрошувала студентство за ту неміллу, нею запровинену помилку.

— **Цирк у Львові.** У найблищім часі зриїде до Львова величанський цирк, світової слави: Клюдського, який має 400 диких звірів, між ними чудових слонів і тигрів. З огляду на те, що таке підприємство підриває доходи всіх театрів, місьна рада довго радила, якими податками обложити його і на який час обмежити його побут. Цирк пробуде у Львові всього 9 днів. А щоби не робив конкуренції театрам буде приневолений платити трічі солений податок, який піде ...з кишень львівських громадян. Для тих, що лишились на вакаціях у Львові трапляється єдина нагода поглянути на трохи екзотичні створіння і за це треба буде заплатити бодай половину того, що звеличники тенора платили за Кепуру!

— **Новий костел у Львові.** Громада м. Львова дарувала площу при вул. Личаківській (напроти памятника Бартоша Гловацького недалеко двірця) на будову ще одного костела у Львові. Площа має 1.195 кв. с. обему. Цікаво, коли у нас нарешті приступлять до будови церкви в околицях т. зв. Нового Світу, де вона стала давно необхідною конечністю для широких кругів українського населення, що в цій величезній полосі Львова не має ні одної-одніської своєї церкви. Пригадуємо, що перед війною робилися приготування до будови церкви в цій околиці міста.

— **Самовбивства хлопців.** Відгуки закінченого шкільного року все ще повторяються вистрілами револьверів зневірених учнів. У Варшаві застрілився наслідком поганої ноти учень драм. школи Пшесмицький. В околиці Вильни застрілився 12-літній хлопчина Чуйко, якого підозрівали, що вкрав 2 зол.

— **Мов у Мексику.** В окрузі варшавської митової дирекції в 20 км. від Велюня митова сторожа мусіла звести бій з контрабандистами, які пачкували шовк і тютюн на 30.000 зол. Трьох убито, трьох ранено, з чого один вартовий.

— **Через море.** Англійський летун Кортней вибирається нині до Ню-Йорку на гидроплані; кажуть, що подорож з Европи до Америки важша, бо проти вітру.

— **Померли:** у Софії Боян Пенев, проф. університету; — у Парижі сенатор Поль Дюпії, один з видавців „Пті Парізіен"; — у Грацу бувш. віцепрезидент австр. парламенту д-р Альзем Ферімячіч.

— **Катастрофи.** Над Австрією пройшла велика буря з градом; 9 господарств спалив грім; чимало засівів знищених. Така сама буря лютувала і на Шлеську, Горішнім і Долішнім. Біля Крейцберг вітер рвав дерева з корінням. У Бреславі злива залила чимало домиків. У Тубізі (Бельгія) згоріла фабрика штучного шовку; кількох убитих і ранених. На східнім кордоні Канади горять ліси від спеки. 30 кораблів згоріло з цієїж причини на Новофундляндських островах. На еспанськім кордоні обсипалась гора і заступила залізничий шлях Париж—Бордо—Сан Себастіян. Вода у горішній частині Висли сильно зростає. У стейті Огайо товарний поїзд зударився з особовим; 12 убитих, 50 ранених. Америк. корабель „Монкельн", їдучи з Монреала в Ліверпуль, наїхав на ледяник і побив собі ребра.

— **Для шахістів.** У шахових міжнар. змаганнях у Кешкемет, переможцем вийшов Альохін з 12 пунктами. За ним ідуть Немцовіч і Штайнер по 11 і пів, Астальос по 9 і пів, Вайда, Кмох і Агуес по 8 і пів. Фахова преса стверджує, що Альохін і Немцовіч грали дуже нерівно, досить легковажили собі противників і не виявили даних, щоби видержати бій з Капаблянкою за світове мистецтво. Штайнер, мадярський шахіст, виявив великий хист до складних комбінацій.

— **Ріжні рекорди.** Якийсь німець у слідчій вязниці в Берліні зїв частину свого залізного ліжка; після смертної операції добули з його шлунка 400 гр. заліза. — Льойд Джордж вибраний 26-ий раз головою союзу шотляндських лібералів. Його заступником — знову його жінка.— У Торонто померла жінка Теч, що не їла 55днів, лікуючи себе горівкою. Вона вірила, що голодуючи видужає і згодом перестала зовсім їсти. — Два американці Джордж Беккер і Вілім Сіґлер жертвували гарвардському університетові по 1 міл. дол. — У голяндськім місті Ґуда впав підчас бурі метеор ваги 25 фунтів. — В Італії, в Салерно, якийсь льомброзівський тип порізав і спалив свою маму та сестру, при допомозі своєї нареченої, з помсти що батько не записав йому всього майна. — Шведський король Ґустав, який приїхав як літник до малого містечка Саеро біля Ґетеборґ кинувся гасити вогонь разом з іншими сміливцями підчас пожежі місцевого купелевого будинку.

— **Світова всячина.** Англія, Сполучені Держави і Японія не в силі погодитись у Женеві на раді про розброєння наскільки обмежити будову кораблів. — Болгарський уряд відмовив візи ген. Врангелеві. — До Берліна приїзжає інкогніто бувш. жінка Вільгельма. — У Кишиневі хотіли підчас відвідин румунських міністрів у православнім соборі висадити собор у воздух; чимало підозрілих арештували. — У варшавській галерії образів хтось порізав ножем у ночі велику картину Матейка „Баторій під Псковом". — Брат Абд-ель-Кріма, який не хотів піддатись разом з ним, цими днями сам зголосився до франц. кватири і заявив про свою піддачу. — Двох ірляндських послів з партії Де Валери позвали на суд голову парляменту Дия, який виключив їх і ще 43 інших послів, їх однодумців, із засідань; вони твердять, що вибір голови в їх неприсутности незаконний. — На франц.-італ. кордоні, біля Брінсон, якийсь італієць перемалював на кордоннім стовпі фарби франц. прапору на італійські. — В англ. парляменті посол Том Шов заявив, що бачив як один англ. офіцир в Індії побивав свого чуру туземця. Уряд негайно казав перевести слідство, чи це правда. — У місті народин славного італ. фізика Вольти вибудують у його честь світляну вежу на 29 м., яка кидатиме світло з висот Комо на 50 км. довкола.

— **Заява.** Одержуємо такого листа: Отсим подаю до загального відома, що з днем 27. червня 1927 р. перестав я бути членом „Спілки Громадян У. С. Р. Р., та Т-ва „Книгозбірня читальні ім. Т. Шевченка" в Празі, та що з тими організаціями не маю зовсім нічого спільного. — Гаврищук Михайло.

— **З кіна.** У кіні „Палас" один з найпоетичніших фільм „Богема" на підставі відомого франц. архитвору, з Ліліяною Гіш і Джоном Жільбер; крім цього дві малі комедії.

— **Дня 7. липня** ц. р. нострифікував краківський університет диплом Тита Залуцького доктора прав віденського університету. 73 1—1

— **Легко як по маслі.** Знайомий мій, дуже приємний хлопчина, має тільки одну хибу: крім жіночого товариства любить ще видумувати ріжні звороти або зміняти народні приповідки на свій лад і тим бавить товариство в принагідно гріючися до сонця в траві (а було це в Зелемянці) чую голос приятеля який каже: Прошу пані... Кажу вам... було так легко як по Елеґанті. Що то значить прошу вас?! то значить, що я не уживаю масла, лише пасти Елеґант. 1—1

— **По футра!** Їдьте до п. Карпяка, шоб перед зимою були готові. Львів вул. Куркова 11а І. пов. на ліво. 49 5-10

Зі спорту.

„Україна" — „Ютшенка".

Пригадується, що в неділю 17. ц. м. в год. 11 рано на площі Сокола-Батька відбудуться змагання в копаному мясі між Ж. К. С. „Ютшенка" й Україною. Дешеві місця вступу повинні стягнути як найчисленнішу українську публику на ці інтересні змагання.

✝ Посмертні згадки.

Гринь Вовчук, діяльний громадянин і народній організатор у Ходорівщині, помер 6. ц. м. в Ляшках Горішніх. Похорони заслуженого селянина відбулися величаво. Не зважаючи на пильну роботу в полі, явилися численно читальники з обох сіл, Соколи і маса народу. Участь у похоронах узяв також о. П. Курчаба з Острова. Над гробом виголосив щиро-сердечну промову місцевий парох, прашаючи Покійного від усіх тих, що разом з ним працювали. На могилі зложено 4 вінці й окремий від рідні пароха. — В. П.

ОПОВІСТКИ.

„Бурса ім. І. Франка" і „Дешева Бурса" в Яворові при українській коедук. гімназії з правом прилюдности, приймуть на шк. рік 1927/28 100 учеників. Міс. оплата 50 зол., в „Деш. Бурсі" 35 зол. (або харчами). Подання о приняття вносити до 15. серпня. *Виділ.* 68 1—3

Студія фізичного виховання в Ягайлонському Університеті (Кракові). Виділ Т-ва Українська Студ. Громада в Кракові" подає до відома, що Ягайл. Університет отвирає від осени 1927 р. трилітну Студію фізичного виховання при лікарському Виділі. Вона аналоґічна до інших спеціяльних унів. студій (нпр. педагогічної) і має за завдання давати освіту на університетському рівні. Абсольвенти повної 3-літ. студії фіз. виховання, що посвячуються виключно тому предметові, матимуть право по відповідних іспитах і науковій розправі дістати унів. ступінь маґістра фіз. виховання. Студенти повної Студії виховання не можуть рівночасно студіювати на університеті в іншому обсягу. Час переведений на студії не може бути зачислений до властивих лікарських студій. Зі Студії в упрощеному обсягу науки трилітньої або дволітньої зможуть користати студенти інших виділів університету. Умовою приняття на Студію є свідоцтво зрілости середньої шк. менше як 30 літ, повне фізичне здоровля. Першенство матимуть ті, що вже зачали унів. студії та мають ліпші свідоцтва зрілости, що мають фізичну справність, яку набули попередною вправою, а також члени пластової організації Баден-Повельовської. Перед приняттям мусять кандидати піддатися офіц. оглядинам лікаря, для ствердження, чи вони здібні перенести фізичні труди, які накладає Студія. — Число місць обмежене. — Подання треба вносити найдальше до дня 31. серпня 1927. до Дирекції Студії — *Kraków, ul. Lubicz l. 42. (Zaklad Higjeny).* До подання треба залучити: 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости, 3) свідоцтво здоровля, 4) докази фізичної справности (в обсягу ґімнастики, спортів, то що), приналежність до пласту, то-що, 5) *curriculum vitae,* 6) фотографію з адресою замешкання. В поданню треба зазначити, чи кандидат згл. кандидатка має намір відбути Студію повну, чи упрощену. Оплати такі самі, як для інших студентів.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.